



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 67/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného MALICH advokátska kancelária, s.r.o., Dunajská 25, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co/70/2024 z 30. septembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že v právnej veci žalobcu – [REDAKOVANÉ] proti sťažovateľovi ako žalovanému o zaplatenie 19 032,38 eur s príslušenstvom vedenej na základe návrhu na vydanie platobného rozkazu podaného na vtedajšom Okresnom súde Bratislava III, v súčasnosti na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-11C/551/2015 sa žalobca domáhal, aby mu súd priznal nároky z pôžičky. Rozsudkom č. k. 11C/13/2009-377 z 18. mája 2010 uložil prvoinštančný súd sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 19 032,38 eur s úrokom z omeškania, vo zvyšku žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť trovy konania žalobcovi vo výške 100 %. Nasledujúcim rozsudkom (po odvolacom a dovolacom konaní) sp. zn. 11C/551/2009 zo 7. decembra 2017 okresný súd

zaviazal sťažovateľa na zaplatenie sumy 2 503,49 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Zároveň rozhodol o povinnosti sťažovateľa nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu.

3. Uznesením č. k. 11C/551/2015-99 zo 17. januára 2020 okresný súd (prvýkrát) rozhodol o výške trov konania a zaviazal sťažovateľa na zaplatenie sumy 335,04 eur a zároveň uznesením č. k. 11C/551/2015-105 zo 17. januára 2020 rozhodol o povinnosti sťažovateľa uhradiť žalobcovi trovy konania vo výške 10 197,01 eur.

4. Uznesením č. k. 11C/551/2015-133 z 25. marca 2021 bolo uznesenie č. k. 11C/551/2015-105 zo 17. januára 2020 na základe podanej sťažnosti zmenené tak, že sťažovateľ bol zaviazaný nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 5 149,66 eur. Následne súd vydal opravné uznesenie zo 6. septembra 2021, ktorým opravil zjavnú nesprávnosť svojho rozhodnutia a zaviazal sťažovateľa nahradiť trovy konania vo výške 8 220,83 eur.

5. Proti uvedenému opravnému uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, na základe ktorého krajský súd uznesením č. k. 4Co/134/20231-169 z 31. januára 2022 napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

6. Mestský súd opätovne rozhodol uznesením sp. zn. B3-11C/551/2015 z 5. septembra 2023 tak, že zmenil uznesenie č. k. 11C/551/2015-105 zo 17. januára 2020, tvrdiac, že došlo k zjavnej nesprávnosti, a zaviazal sťažovateľa na zaplatenie trov konania vo výške 8 220,68 eur. Proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ v súlade s poučením odvolanie.

7. Následne uznesením č. k. B3-11C/551/2015-201 z 18. októbra 2023 sudca rozhodol o oprave znenia výrokovej časti uznesenia z 5. septembra 2023, proti ktorému podal sťažovateľ v súlade s poučením doplnenie odvolania.

8. O podanom odvolaní a jeho doplnení rozhodol krajský súd sťažnosťou napadnutým uznesením tak, že ich v celom rozsahu odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Podľa sťažovateľa krajský súd nesprávne právne posúdil vec a prípustnosť odvolania v rozpore s predchádzajúcim rozhodnutím krajského súdu, čím priamo zasiahol do základných práv a slobôd sťažovateľa. Napadnuté rozhodnutie je arbitrárne a nepreskúmateľné pre absenciu ústavne konformných odpovedí na právne a skutkovo relevantné odvolacie argumenty sťažovateľa.

10. Sťažovateľ poukazuje predovšetkým na argument krajského súdu vo vzťahu k odmietnutiu odvolania, v rámci ktorého krajský súd uviedol, že tieto opravné prostriedky sú údajne neprípustné podľa § 362 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) napriek nesprávnemu poučeniu o prípustnosti odvolania. Odvolací súd však opomenul, že samotné konanie je vedené na základe predchádzajúceho uznesenia krajského súdu z 31. januára 2022, ktorým krajský súd akceptoval predchádzajúce odvolanie sťažovateľa, považoval ho za dôvodné a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, konkrétne sudcovi, nie vyššiemu súdному úradníkovi, pričom na základe tohto rozhodnutia už ďalej konal vo veci vždy zákonný sudca.

11. Ďalej sťažovateľ namieta rozpor argumentácie odvolacieho súdu so skutkovým a s právnym stavom veci, keď odkazuje iba na predchádzajúce uznesenie okresného súdu č. k.

11C/551/2015-105 zo 17. januára 2020, avšak v rámci napadnutého opravného uznesenia bola riešená aj zmena uznesenia z 25. marca 2021. V tejto súvislosti odvolací súd nesprávne vyhodnotil predmet a povahu súdneho sporu, ktorý bol predmetom ďalšieho konania, hoci prípustnosť odvolania vyplývala z predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu.

12. Právo sťažovateľa na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a zachovanie zásady rovnosti zbraní bolo porušené rozporuplnosťou v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, keď krajský súd na jednej strane hovorí o údajnej neprípustnosti odvolania, a teda argumentuje odkazom na údajne nesprávne poučenie mestského súdu v jeho rozhodnutí, avšak zároveň konštatuje, že sťažovateľ podal odvolanie, resp. doplnenie odvolania po lehote na podanie odvolania, čím krajský súd akceptoval prípustnosť odvolania. Z už uvedeného postoja krajského súdu nie je zrejmé, ako vlastne posudzoval odvolanie a doplnenie odvolania podané sťažovateľom, čím sa znemožnila možnosť riadnej procesnej ochrany práv sťažovateľa v danej právnej veci.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením krajského súdu o odmietnutí odvolania sťažovateľa proti uzneseniu mestského súdu v spojení s opravným uznesením, ktorým bolo rozhodnuté o výške náhrady trov konania. Napadnuté rozhodnutie sťažovateľ atakuje z dôvodu arbitrárnosti jeho odôvodnenia a nesprávneho procesného postupu.

14. V prípade napadnutého rozhodnutia podľa názoru sťažovateľa nejde o prípad súdneho rozhodnutia, ktorým sa konanie skončilo, v dôsledku čoho nie je proti nemu prípustné dovolanie podľa § 420 CSP. Vzhľadom na povahu uznesenia, ktoré nespadá ani pod kategóriu súdnych rozhodnutí uvedených v § 357 písm. a) až n) CSP, možno konštatovať, že proti nemu podľa aktuálnej právnej úpravy nie je prípustné dovolanie ani podľa § 421 CSP, pričom ani príslušná judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tu nepripúšťa žiadnu výnimku.

15. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá ústavnú sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

16. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP].

17. V § 420 CSP sú teda taxatívne vypočítané procesné vady konania takého stupňa závažnosti, pre ktoré je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu v merite veci alebo rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP je tak založená na princípe univerzality, čo znamená, že dovolaním možno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie skončilo, prípadne ktorým sa rozhodlo v merite veci. Obsah normatívneho textu v § 420

písm. f) CSP zakladá prípustnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia ich práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý súdny proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Medzi čiastkové práva tvoriace právo na spravodlivý proces patria aj právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia a zákaz svojvoľného (arbitrárneho) postupu súdu.

18. Uznesenie o odmietnutí odvolania podľa § 386 CSP ako neprípustného, pretože smerovalo proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktoré nie je taxatívne vymenované v § 357 CSP, je nepochybne rozhodnutím konečným, a preto ho možno považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti. Zákonné ustanovenie § 420 CSP, ako to z už uvedeného vyplýva, zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcemu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania, t. j. nejde o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej.

19. V súhrne rozhodnutie odvolacieho súdu o odmietnutí dovolania (§ 386 CSP) je zásadne rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Charakter argumentácie sťažovateľa pritom podľa ustálenej judikatúry (aj ústavného súdu) zodpovedá dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Keďže na účel uplatnenia vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP je treba napadnuté uznesenie považovať za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, neobstojí tvrdenie sťažovateľa o neprípustnosti dovolania proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu.

20. Sťažovateľ mal k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok, ktorým sa mohol domáhať ochrany svojich práv a oprávnených záujmov pred dovolacím súdom, v ktorého právomoci bol aj prípadný záver o danosti tvrdenej vady zmätočnosti podľa § 420 CSP v napadnutom uznesení (a teda v dôsledkoch záver o prípustnosti odvolania, čoho sa sťažovateľ domáha), ktorý však sťažovateľ podľa ním uvádzaných skutočností nevyužil.

21. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol pre neprípustnosť [§ 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Možno dodať, že v prípade podania dovolania by právomoc dovolacieho súdu predchádzala právomoci ústavného súdu, čo by malo konzekvencie podľa § 56 ods. 2 písm. a), § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (sťažovateľ by mohol, ak by neuspel, napadnúť až rozhodnutie dovolacieho súdu).

22. Nad rámec dôvodov odmietnutia ústavnej sťažnosti považuje ústavný súd za potrebné zdôrazniť významnú okolnosť, ktorú v napadnutom rozhodnutí krajský súd vôbec nereflektoval a ktorú ani sťažovateľ explicitne nenamietal v ústavnej sťažnosti. Krajský súd totiž pri rozhodovaní nezohľadnil skutočnú povahu preskúmaného uznesenia mestského súdu. Ako z tohto uznesenia (bod 5 odôvodnenia) vyplýva, krajský súd uznesením č. k. 4Co/134/2021-169 z 31. januára 2022 po odvolacom prieskume zrušil opravné uznesenie okresného súdu zo 6. septembra 2021 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd tak mal povinnosť opakovane rozhodovať výlučne o návrhu

žalobcu na opravu zrejmej nesprávnosti vo výroku a odôvodnení uznesenia č. k. 11C/551/2015-133 z 25. marca 2021.

23. Po zrušení uznesenia okresného súdu vo veci nanovo rozhodoval mestský súd (v dôsledku zmeny súdnej mapy), a to uznesením z 5. septembra 2023 (bod 6 odôvodnenia), ktoré sťažovateľ napadol odvolaním. Ústavný súd dáva do pozornosti rozpor medzi výrokom tohto uznesenia a jeho odôvodnením, z ktorého možno vyvodit', že mestský súd fakticky (a aj správne) rozhodoval o návrhu žalobcu na opravu uznesenia z 25. marca 2021, hoci výrok uznesenia formuloval, akoby rozhodoval o sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Túto nesprávnosť mestský súd odstránil opravným uznesením z 18. októbra 2023 (bod 7 odôvodnenia). Ústavný súd pripomína, že proti uzneseniu o návrhu na opravu chýb a iných zrejmych nesprávnosti je odvolanie prípustné [§ 357 písm. f) CSP]. Tým, že krajský súd nesprávne zohľadnil povahu uznesenia mestského súdu napadnutého odvolaním sťažovateľa, nemohol správne posúdiť ani prípustnosť odvolania. To však nič nemení na tom, že túto chybu mal identifikovať sťažovateľ, ktorý mal na jej nápravu k dispozícii dostupný právny prostriedok ochrany svojich práv, a to dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP (bod 20 uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu